

**BASINÇLI KAPLAR VE BU KAPLARIN MUAYENE YÖNTEMLERİNİN
ORTAK HÜKÜMLERİNE DAİR YÖNETMELİK**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak, Tanımlar, Temel Prensipler

Amaç

Madde1- Bu Yönetmeliğin amacı; basınçlı kapların imali ve bu kapların muayene yöntemlerini belirleyerek kullanıcıların korunmasını sağlamak için usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik; amacı doğrultusunda içerisinde gaz, buhar veya sıvı akışkanlarını 0,5 bar'dan daha fazla basınca maruz kalarak muhafaza eden sabit ya da hareketli kapları kapsar.

Aşağıdaki hususlar kapsam dışıdır:

Bozulması radyoaktif sızıntıya sebep olabilecek ve özel olarak nükleer kullanım için tasarılan kaplar, Özel olarak gemilere ve uçaklara takılması için tasarılan veya bunların çalıştırılmasında kullanılan kaplar, Boru hatları ve boru çalışmaları.

Hukuki Dayanak

Madde 3- Bu Yönetmelik; 10.06.1930 tarihli ve 1705 sayılı Ticarete Tağışın Men'i ve İhracatın Murakabesi ve Korunması Hakkında Kanun, 08.01.1985 tarihli ve 3143 sayılı Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, 23.02.1995, tarihli ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun uyarınca düzenlenmiştir.

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönetmelikte geçen tanımlardan;

Bakanlık: Sanayi ve Ticaret Bakanlığ'ını,

Müsteşarlık: Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığ'ını,

Komisyon: Avrupa Birliği'ni,

Konsey: Avrupa Birliği Konseyi'ni,

Basınçlı Kap: 0,5 bar'dan daha fazla etkili basınç uygulayan gaz, buhar veya sıvı akışkanları üzerine tasarlanan yada geliştirilen sabit yada hareketli kabı veya depoyu ifade eder. Bu Yönetmelikte "Basınçlı Kap" ifadesi kısaca "Kap" olarak yer alacaktır.

AT Tipi Basınçlı Kap: Bu Yönetmeliğin amaçları doğrultusunda basınçlı kabın belirli bir sınıfı için ilgili yönetmeliklerin gereklerini karşılayacak şekilde tasarılan ve imal edilen basınçlı kabı,

Üretici: Bir basınçlı kap ve kap grubunu imal eden, ıslah eden veya basınçlı kaba adını, ticari markasını veya ayırt edici işaretini koyarak kendini imalatçı olarak tanıtan gerçek veya tüzel kişiyi; üreticinin Türkiye dışında olması halinde üretici tarafından yetkilendirilen temsilciyi; Türkiye'de yetkili bir temsilcinin bulunmaması halinde ise ithalatçıyı; ayrıca, basınçlı kabın tedarik zincirinde yer alan ve faaliyetleri basınçlı kabın güvenliğine ilişkin özelliklerini etkileyen gerçek veya tüzel kişiyi,

Yetkili Temsilci: Üretici tarafından yetkilendirilen, Bakanlık tarafından kabul edilen ve bu Yönetmelik hükümleri uyarınca imalatçı adına faaliyet gösteren gerçek veya tüzel kişiyi,

Uygunluk Değerlendirmesi: Basınçlı kap veya basınçlı kap grubunun bu Yönetmelik ve ilgili teknik düzenlemeye ve/veya standarda uygunluğunun test edilmesi ve/veya belgelendirilmesine ilişkin her türlü faaliyeti,

Muayene Kuruluşu: Bu Yönetmelik kapsamında uygunluk değerlendirilmesi faaliyetlerini yürüten özel veya kamu kuruluşunu,

AT Tip Onayı: Muayene Kuruluşunun; bir basınçlı kap grubunu temsil eden numunenin bu Yönetmelik ve ilgili teknik düzenlemeye ve/veya standarda uygun olduğunun tespiti ve belgelendirilmesi ile ilgili yapmış olduğu işlemi,

AT Doğrulaması: Muayene Kuruluşunun, basınçlı kap veya basınçlı kap grubunun deneyini yaparak, basınçlı kabın AT Tip Onayı belgesinde tanımlanan tipe ve bu Yönetmelik ve ilgili teknik düzenleme ve/veya teknik düzenlemelerde atıfta bulunulan standartlara uygunluğunu beyan ve garanti eden işlemi,

ifade eder.

Temel Prensipler

Madde 5- Bu Yönetmelik haricinde, basınçlı kap sınıfları ve uygunsa yardımcı tesisatın, tasarım ve imalat gerekleri ile muayene, test ve gerektiğinde üretim metodları ilgili yönetmelik kapsamında değerlendirilecektir.

Bu Yönetmelikler, basınçlı kapların her sınıfı için AT Tip Onayı ve AT Tip doğrulaması prosedürlerine veya bunların hiçbirine tabi olup olmadığını belirleyecektir.

Bu Yönetmeliklerde aşağıdaki hususlar belirlenir.

- a. AT Tip Onayında kabul edilebilecek herhangi bir koşul veya zaman kısıtlaması ve bu gibi durumlarda basınçlı kaplara iliştilerebilecek işaret,
- b. Her bir basınçlı kabın tanıtım işareti,
- c. Onaylanan kabın farklı tiplerinin aynı tip onayını almak için yerine getirmesi gereken koşullar.

Bakanlık, bu Yönetmelik ve bununla beraber ilgili yönetmeliklere uygun olarak imal edilen bir basınçlı kabın veya AT tipi basınçlı kabın imalini, muayenesini, pazarlamasını ve hizmete sunulmasını reddedemez, yasaklayamaz, sınırlayamaz.

Bakanlık, AT Tip Onayı ve AT Doğrulamasına, her eşdeğer prosedürde olduğu gibi aynı değeri verir.

İKİNCİ BÖLÜM

AT Tip Onayı, AT Doğrulaması, Ortak Hükümler ve Değişiklik Hükümü

AT Tip Onayı

Madde 6- İlgili yönetmelikle düzenleme yapılması durumunda; AT Doğrulaması gerektiğinde veya gerekmediğinde, pazarlama ve hizmete sunmadan önce AT Tip Onayı bir ön koşuldur.

Bakanlık ülke içerisinde mevcut bulunan üretici ya da yetkili temsilcinin talebi halinde ilgili yönetmeliğin gereklerini karşılayan basınçlı kabın özel sınıfı ile ilgili her tipe AT Tip Onayı verecektir.

AT Tip Onayı başvurusu, her tip kap için yalnızca Bakanlığa yapılacaktır. Bakanlık AT Tip Onayını bu bölümdeki hükümlere ve Ek I madde 1.2 ve madde 4'e göre verecek, reddedecek veya geri çekecektir.

Madde 7- Ek I madde 2'de belirtilen incelemelerin sonuçları yeterli ise incelemeyi yapan muayene kuruluşu tip onayının verilmesine esas teşkil edecek raporu düzenleyecektir. Bu rapor AT doğrulamasına tabi bir basınçlı kap ile ilgili ise üretici AT doğrulaması yapılmadan önce Ek I madde 3'de belirtilen onay işaretini kaba vuracaktır. Rapor ve onay işareti ile ilgili hükümler Ek I madde 3 ve madde 5'de belirtilmiştir.

Madde 8- İlgili yönetmeliğin şartlarını sağlayan herhangi bir basınçlı kabın değişik bir tipi için AT Tip Onayı gerekmiyorsa, ancak bunun için AT Doğrulaması konusunda bir başvuru yapılmış ise imalatçı AT Doğrulaması yapılmadan önce kendi sorumluluğunda Ek I madde 3.2'de belirtilen özel işareti bu tipe dahil olan basınçlı kaba vuracaktır.

Madde 9- Bakanlık bu Yönetmeliğin 5 inci maddesini izleyerek ilgili yönetmelikte belirtilen herhangi bir şartın yerine getirilmediğini tespit ederse onayı geri çekecektir.

Bakanlık, tip onayı verilen basınçlı kabın bir tipinin onaylanan tipe uygunsuzluğunu tespit ederse aşağıdaki hususları yapacaktır.

- a. Tespit edilen uygunsuzluk minimum değerde ise ya da basınçlı kabın tasarım ve imalat yöntemleri üzerinde esasa yönelik bir etkisi olmuyorsa ve herhangi bir şekilde güvenlik tehlikesi yaratmıyorsa onayı devam ettirir.
- b. Tespit edilen uygunsuzluk herhangi bir güvenlik tehlikesi yaratıyorsa onay geri çekilir.

c. İmal edilen partinin onaylanan tipe uymadığı tespit edildiğinde imalatçıdan kısa sürede uygun imalat değişiklikleri yapması istenir. Eğer imalatçı bu isteğe uymayı başaramazsa onay geri çekilir.

Bakanlık, eğer onayın verilmemesini gerektiren bir durum tespit ederse onayı geri çeker. Bakanlık, yukarıda belirtilen durumlardan birinin varlığı ile ilgili olarak diğer bir üye ülke tarafından bilgilendirilirse bu üye ülkeye danıştıktan sonra, bu maddede yukarıda belirtilen hükümlere göre işlem yapar. Bakanlık ile üye ülke arasında onayın geri çekilmesi konusunda mutabakat sağlanamıyorsa, bu durumda Müsteşarlık aracılığı ile komisyona başvurur. Komisyon konuyu çözmek için gerekli işlemleri yapar.

Bakanlık, tip onayını geri çekmeye karar verdiğiğinde, bu kararı derhal Müsteşarlık aracılığı ile diğer üye ülkelere ve Komisyona bildirir.

AT Doğrulaması

Madde 10- AT Doğrulaması bir basınçlı kabın ilgili yönetmeliğin şartlarına uyup uymadığını tespit için yardımcı olmalıdır. Bu husus, doğrulama işareti ile tasdiklenir.

Madde 11- Bir basınçlı kap, AT Doğrulaması için muayene kuruluşuna sunulduğunda; muayene kuruluşu, aşağıda belirtilen hususları kontrol eder:

- a. Basınçlı kabın AT tip onayına tabi olan bir kap sınıfına ait olup olmadığını,
- b. Basınçlı kap, AT tip onayına tabi olan bir kap sınıfına ait ise onaylanan tipi karşılayıp karşılamadığını ve AT tip onayı işaretini taşıyıp taşımadığını,
- c. Basınçlı kap, AT tip onayına tabi olan kap sınıfına ait değil ise ait olduğu ilgili yönetmelikte belirtilen şartları yerine getirip getirmediğini,
- d. Basınçlı kabın; deney sonuçları ve zorunlu işaretleri doğru olarak iliştilmesi açısından ilgili yönetmeliğin gereklerini karşılayıp karşılamadığını.

İmalatçı, muayene kuruluşunun, imalat yerine girmesini ve muayene ile ilgili görevlerini yerine getirmesini engelleyemez.

Madde 12- Bakanlık, muayene kuruluşlarını tayin ederken, bu Yönetmeliğin 13 üncü maddesindeki yöntemleri izleyerek Ek III'teki kriterleri esas alır.

Madde 13- Bakanlık, muayene kuruluşlarının listesi ile bu kuruluşların hangi muayeneleri yapabilmeleri için yetkilendirildiklerini belirten belgeyi Müsteşarlık aracılığı ile diğer üye ülkelere ve Komisyona bildirir.

Bakanlık, tayin ettiği muayene kuruluşunun Ek III'de belirtilen kriterleri karşılamadığını veya karşılamasının sona erdiğini tespit ederse, verilen yetkiyi geri alır. Bakanlık bu konuda Komisyon ve üye ülkeleri Müsteşarlık aracılığı ile derhal bilgilendirir.

Muayene kuruluşunun tayini, verilen yetkinin geri alınması ve yetkinin sınırlandırılması yetkisi sadece Bakanlığa aittir.

Madde 14- Muayene kuruluşu, basınçlı kabın bu Yönetmeliğin 11 inci maddesinde ve Ek II'de belirtilen şartlar dahilinde AT Doğrulamasını yaptıktan sonra, EK II madde 3'de belirtilen düzenlemelere göre kısmi ya da son AT Doğrulama işaretini kab'a basar.

AT Doğrulama işaretlerinin şekli ve karakteristikleri ile ilgili esaslar EK II madde 3'de verilmiştir. Eğer ilgili yönetmelikte yer alıyorsa, muayene kuruluşu uygulanan muayeneleri ve sonuçlarını belirten bir rapor düzenler.

Madde 15- Basınçlı kapların herhangi bir sınıfının ait olduğu ilgili yönetmelik AT Doğrulamasını kapsamıyorsa, imalatçı kendi sorumluluğunda bu ilgili yönetmeliğin gereklerini sağladığını ve tipin buna uygun olduğunu doğruladıktan sonra, aşağıda belirtilen işaretleri verir.

- a. AT Tip Onayı gerekiyorsa, Ek I'in Madde 5.3'ünde belirtilen özel işareti,
- b. AT Tip Onayı gerekmiyorsa Ek I'in Madde 5.4'ünde belirtilen özel işareti.

Ortak Hükümler

Madde 16- Kap ve yardımcı teçhizatı ile ilgili olarak bu Yönetmelik ve ilgili yönetmelikte belirtilen işaretler her basınçlı kabın ve yardımcı teçhizatın görülebilir bir yerine okunaklı ve silinmez şekilde basılır.

Bakanlık, AT işaretleri ile karıştırılacak işaretleri ve açıklamaları basınçlı kaplar üzerine basılmasını yasaklamak için gerekli bütün tedbirleri alır.

Değişiklik Hükümü

Madde17- Basınçlı kabın tasarımında ve imalatında kullanılan metotların ve bunlarda yapılan değişikliklerin eşit derecede bir güvenlik sağlaması koşuluyla 5 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen ilgili yönetmeliklerin hükümlerinin tamamına uymasına gerek yoktur.

İlgili yönetmeliklerin her biri, bu gibi değişikliklerin yapılmasına veya yapılmamasına ait hükümleri açıkça belirtir.

Bu gibi durumlarda aşağıdaki prosedür izlenir.

- a. Bakanlık, kabın tanımını veren veya değişiklik talebini destekleyen dokümanları ve uygulanan tüm deney sonuçlarının birer kopyasını Müsteşarlık aracılığı ile üye ülkelere ve Komisyona gönderir. Bu işlemler gizli yapılır.
- b. Eğer yasal süre içerisinde, Komisyona iletilen konu hakkında hiçbir üye ülke itirazda bulunmamışsa ya da bir soru sormamış ise üye ülke gelen tüm talepleri değerlendirdikten sonra değişiklik kararını verir ve bu konuda diğer üye ülkeleri ve Komisyonu Müsteşarlık aracılığı ile bilgilendirir.
- c. Eğer bir üye ülke yasal süre içerisinde herhangi bir cevap vermemiş ise bu değişikliği onaylamış sayılacaktır. Fakat söz konusu Bakanlık bu durumda herhangi bir cevabın olmadığını Komisyondan teyit ettirmek için başvurmak zorundadır.
- d. Eğer konu Komisyona iletilmiş ve olumlu yönde karar alınmışsa Bakanlık talep ettiği şekilde değişiklik yapar.
- e. Bununla ilgili dokümanlar söz konusu ülkenin dilinde ya da kabul edilebilir herhangi bir dilde sunulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Koruma Önlemleri ve Özel Hükümler**

Koruma Önlemleri

Madde 18- Bakanlık bir yada daha fazla basınçlı kabın bu Yönetmelik ve ilgili yönetmeliklerin şartlarını karşıladığı halde herhangi bir güvenlik tehlikesi meydana getirdiğini belirten sağlam delillere sahip ise basınçlı kap veya kapların satışa sunulmasını geçici olarak yasaklayabilir, yada özel şartlara bağlayabilir. Bu kararı gerekçeleriyle beraber Müsteşarlık kanalı ile Komisyona ve üye ülkelere vakit geçirmeden bildirir.

Komisyon 6 hafta içerisinde üye ülkelere danışarak konu ile ilgili gerekli işlemleri başlatır. Korunma tedbirlerini alan Bakanlık bu değişiklikler yürürlüğe girinceye kadar bu tedbirleri muhafaza eder.

Özel Hükümler

Madde 18- Bu hüküm; kabın ilgili bir yönetmelik kapsamına girmediği durumda, 5 nci maddeye uygun olarak bu Yönetmeliğin kapsamına giren basınçlı kaplara uygulanır.

Böyle durumlarda aşağıdaki hükümler uygulanır.

- a. Bakanlık, tasarımla ilgili ulusal kanunlara, idari hükümlere ve yönetmeliklere uygun olarak Ek IV'de belirtilen prosedüre göre seçilen muayene kuruluşu tarafından muayene edilen ve deneye tabi tutulan basınçlı kapları dikkate alacaktır.
- b. Bu muayene ve deneyler, Ek IV'de belirtilen prosedüre göre, ülkede yürürlükte olan ulusal mevzuata ve eşdeğer olarak tanınan metotlara göre yapılacaktır. Yapılan bu muayene ve deneyler, kapların imal edildiği mahalde yapılabilecek şekilde olacaktır.
- c. Bakanlık, ulusal dokümanlarla basınçlı kabın imal edildiği ülkedeki muayene kuruluşu tarafından verilen raporlara ve sertifikalara aynı değeri verecektir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Son Hükümler, Yürürlük ve Yürütme**

Son Hükümler

Madde 20- Bakanlık ve muayene kuruluşu, bu Yönetmelik ve ilgili yönetmeliklere uygun olarak AT Tip Onayının reddi, onayın geri çekilmesi ya da basınçlı kapların satışı veya kullanılmasının yasaklanması hususundaki her kararını sağlam temellere dayandıracaktır.

Madde 21- Bakanlık, bu Yönetmelik yürürlüğe girdikten sonra, Yönetmelik metnini Komisyona bildirmek üzere Müsteşarlığa iletir.

Madde 22- Bu yönetmelik; Avrupa Birliđinin 76/767/EEC sayılı "Üye Devletlerin, Basınçlı Kaplar ve Bu Kapların Muayene Yöntemlerinin Ortak Hükümlerine İlişkin Mevzuatın Uyumlaştırılması Hakkında Direktifi" ile bu direktifin teknik gelişmelere uyarlanmasına ilişkin 88/665/EEC sayılı direktife uygun olarak hazırlanmıştır.

Yürürlük

Madde 23- Bu Yönetmelik, yayımı tarihinden bir yıl sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 24- Bu Yönetmelik hükümlerini Sanayi ve Ticaret Bakanı yürütür.